

Historisch onderzoek Landinrichting Rijssen

27 augustus 2012

**Historisch onderzoek
Landinrichting Rijssen**

Verantwoording

Titel	Historisch onderzoek Landinrichting Rijssen
Opdrachtgever	Dienst Landelijk Gebied Regio Oost
Projectleider	Erik Vonkeman
Auteur(s)	Linda Huigen
Projectnummer	1210345
Aantal pagina's	20 (exclusief bijlagen)
Datum	27 augustus 2012
Handtekening	Handtekening ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit document is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R002-1210345LHU-baw-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
2 Locatiespecifieke informatie	11
2.1 Situatie- en locatiegegevens	11
2.2 Geohydrologische situatie	11
3 Interpretatie topografische kaart	13
4 Archiefonderzoek	15
4.1 Inleiding	15
4.2 Bouwdossiers	15
4.3 Uitgevoerde onderzoeken	15
4.3.1 Zunasche heide	15
4.3.2 Middelveen-Overtoom	15
4.4 Ondergrondse tanks	16
4.5 Vergunningen	16
4.6 Bodembedreigende activiteiten	16
4.6.1 Zunasche heide	16
4.6.2 Middelveen-Overtoom	16
5 Terreininspectie.....	17
5.1.1 Zunasche heide	17
5.1.2 Middelveen-Overtoom	17
6 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	19
6.1 Inleiding	19
6.2 Samenvatting en conclusies.....	19
6.3 Aanbevelingen.....	19

Bijlage(n)

1. Luchtfoto huidige situatie
2. Topografische kaarten
3. Situatieschets
4. Foto's van de locatie

1 Inleiding

In opdracht van Dienst Landelijk Gebied Regio Oost is door Tauw een historisch onderzoek uitgevoerd op basis van NEN 5725 en NEN 5717 voor de Landinrichting Rijssen.

De aanleiding voor dit onderzoek is de voorgenomen land(her)inrichting.

Het doel van het vooronderzoek is het vaststellen of er op de percelen activiteiten hebben plaatsgevonden die bodemschade kunnen hebben veroorzaakt.

Met betrekking tot de uitvoering van het vooronderzoek zijn door de opdrachtgever de onderstaande uitgangspunten aangegeven:

- Uitvoeren terreininspectie conform de geldende NEN-protocollen
- Informatieniveau vooronderzoek: 'standaard'
- Aandacht voor asbest
- Aandacht voor gedempte watergangen
- Boerderijen en woonhuizen met hun erven en tuinen zijn uitgesloten van het vooronderzoek

Het vooronderzoek bestaat uit een inventarisatie van:

- Het vroegere gebruik van de locatie en de directe omgeving tot heden
- Het huidig gebruik van de locatie
- Het toekomstige gebruik van de locatie
- De bodemopbouw en geohydrologische situatie
- Beoordelen topografische kaarten

De benodigde informatie kan verkregen worden door het raadplegen van de archieven bij/door de gemeente (onder andere milieuarchief, archief Bouw en woningtoezicht, Wm-archieven, streekarchief) en gegevens van de opdrachtgever.

Tot slot worden op basis van de verkregen informatie conclusies getrokken over de afbakening van de onderzoekslocatie voor het bodemonderzoek, de eventuele opdeling van de locatie in deellocaties en het opstellen van onderzoekshypotheses.

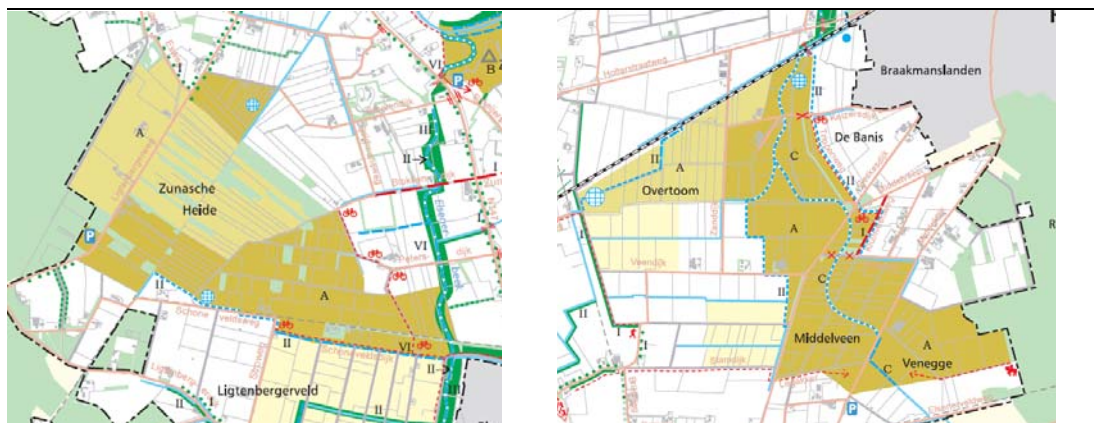
Kenmerk R002-1210345LHU-baw-V02-NL

2 Locatiespecifieke informatie

2.1 Situatie- en locatiegegevens

De Landinrichtingscommissie in Rijssen heeft in 2010 een pakket aan maatregelen vastgesteld met als doel in de periode tot 2014 het gebied Rijssen-West integraal in te richten. Het gaat daarbij om de ontwikkeling van 200 hectare natuur, de herprofilering, dempen en verdiepen van waterlopen en de aanleg van een fietspad. De natuurontwikkeling en landinrichting vinden plaats in twee deelgebieden, de Zunasche heide en Middelveen-Overtoom. Twee ecologisch en landschappelijk waardevolle gebieden op de flank van de Sallandse heuvelrug waar de natuur een kans krijgt en de leesbaarheid van het landschap wordt vergroot. Werkzaamheden die plaatsvinden binnen de landinrichting Rijssen-West zijn:

- Aanleg 200 hectare nieuwe natuur
- Aanleg en herprofilering 9 kilometer waterlopen
- Aanleg van 440 meter nieuw fietspad
- Dempen of verondiepen van 16 kilometer waterlopen

Figuur 2.1 Zunasche heide en Middelveen-Overtoom (bron: Landinrichtingsplan Rijssen)

Een luchtfoto van de onderzoekslocatie is weergegeven in bijlage 1.

2.2 Geohydrologische situatie

De geohydrologische situatie ter plaatse van de onderzoekslocaties is weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Geohydrologische gegevens

Onderdeel	Zunasche heide	Middelveen-Overtoom
Grondwaterstromingsrichting ^{*1)}	Noord Noord Oost	Noord Noord Oost
Stijghoogte van het grondwater ^{*1)}	10,00 m +NAP	11,86 m +NAP
Ligging ten opzichte van grondwaterbeschermingsgebied ^{*2)}	1.759 m	1.130 m
Maaiveldhoogte ^{*3)}	10,1 m +NAP	11,1 m +NAP
Diepte freatisch grondwater ^{*4)}	1,2 - 2,5 m -mv	< 1,2 m -mv
Geologie ^{*5)}	Leemarm fijn zand	Leemarm fijn zand
Dikte van de deklaag ^{*4)}	0 - 2 m	0 - 2 m
Zout of brak grondwater ^{*6)}	Nee	Nee

^{*1)} NAGROM. NAtionaal GRondwater Model

^{*2)} VEWIN. Provinciale overzichten win- en productiemiddelen

^{*3)} Topografische Dienst. Hoogtecijferkaart

^{*4)} RIVM (ed.) 1987. Kwetsbaarheid van het grondwater

^{*5)} Toegepaste geologische kaart

^{*6)} Atlas van Nederland

De stromingsrichting van het oppervlakkige grondwater kan worden beïnvloed door lokale factoren zoals waterlopen, drainagesystemen, (lekke) rioleringen en dergelijke.

3 Interpretatie topografische kaart

Voor het vergelijken van de topografische kaarten (bijlage 2) zijn vijf jaargangen bestudeerd die beschikbaar zijn op de website www.watwaswaar.nl. Het betreft kaartmateriaal van de in tabel 3.1 vermelde jaargangen.

Tabel 3.1 Beoordeelde jaargangen

Kaartblad en jaargangen	
28C	28D
1954	1954
1966	1966
1976	1976
1988	1988
1994	1994

Op basis van de topografische kaarten kan worden geconcludeerd dat de locaties vanaf 1954 in gebruik zijn als agrarische percelen, weiland of natuur. Periodiek heeft er plaatselijk ruilverkaveling plaatsgevonden. Echter er zijn door de jaren heen geen duidelijke wijzigingen waargenomen die kunnen duiden op verdachte locaties.

Kenmerk R002-1210345LHU-baw-V02-NL

4 Archiefonderzoek

4.1 Inleiding

Op 1 augustus 2012 is de historische bodeminformatie van de onderzoekslocatie opgevraagd bij de gemeente Rijssen-Holten, de gemeente Nijverdal en de gemeente Wierden. Alle gemeenten hebben de volgende gegevens aangeleverd:

- Beschikbare bouwdoSSIers (erfpercelen vallen buiten de onderzoekslocatie)
- Uitgevoerde bodemonderzoeken en saneringen
- Gegevens over tanks
- Beschikbare milieudoSSIers
- Bodembedreigende activiteiten
- Dempingen

4.2 BouwdoSSIers

Bij de gemeenten zijn geen gegevens aanwezig over bouwvergunningen op de onderzoekslocatie.

Op de aangrenzende erfpercelen zijn wel opstallen aanwezig. Verder zijn er geen activiteiten die invloed kunnen hebben op de kwaliteit van grond en grondwater op de cultuurgrond.

4.3 Uitgevoerde onderzoeken

4.3.1 Zunasche heide

Op een perceel gelegen tussen de Blokkendijk en de Petersdijk is in 2004 asbest verwijderd. De locatie is op de kaart in bijlage 3 weergegeven.

Op de overige percelen zijn zowel bij de opdrachtgever als bij de gemeente Rijssen-Holten geen bodemonderzoeken bekend.

4.3.2 Middelveen-Overtoom

Binnen het gebied zijn voor zover bekend twee bodemonderzoeken uitgevoerd, namelijk aan de Keizersdijk 60:

- Verkennend bodemonderzoek in 2000. In de bovengrond zijn PAK, minerale olie en zink > streefwaarde gemeten. In de ondergrond is minerale olie > streefwaarde gemeten. In het grondwater is chroom > streefwaarde gemeten
- Verkennend bodemonderzoek in 2003. Tijdens het onderzoek zijn geen overschrijdingen aangetroffen

Op de overige percelen zijn zowel bij de opdrachtgever als bij de gemeente Rijssen-Holten geen bodemonderzoeken bekend.

4.4 Ondergrondse tanks

Voor zover bij de gemeenten bekend is, zijn er (ondergrondse) tanks aanwezig binnen de onderzoekslocatie.

4.5 Vergunningen

Voor zover bij de gemeenten bekend is, zijn er geen milieudossiers aanwezig voor de onderzoeklocaties. Van de erfpercelen zijn wel gegevens bekend, echter vallen deze buiten de onderzoeklocatie.

4.6 Bodembedreigende activiteiten

4.6.1 Zunasche heide

De locatie is tot op heden in gebruik geweest voor agrarische doeleinden.

Bij de gemeente Hellendoorn en gemeente Wierden zijn er zover bekend geen gegevens met betrekking tot olietanks, bodembedreigende activiteiten, milieudossier en bouwdoossiers. Dempingen worden bij deze gemeenten niet geregistreerd.

4.6.2 Middelveen-Overtoom

De locatie is tot op heden in gebruik geweest voor agrarische doeleinden.

Voor zover bekend zijn er geen (ondergrondse) tanks aanwezig binnen het gebied.

Binnen het plangebied is een voormalige stortplaats aanwezig. Volgens informatie bij de gemeente Rijssen-Holten betreft dit het perceel dat kadastraal bekend staat bij gemeente Rijssen als sectie D, nummer 2055 (nabij Geskesdijk / Veendijk). De huidige status van het stort is onbekend.

Er zijn geen gegevens bekend over dempingen / ophogingen.

5 Terreininspectie

De huidige situatie is vastgesteld middels een terreininspectie uitgevoerd op 17 en 21 augustus 2012 door Jos Marsman. Bij de terreininspectie is specifiek gelet op aanwijzingen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van bodemverontreinigingen.

Op de situatieschets (bijlage 3) zijn onderstaande aandachtspunten weergegeven. Tijdens de terreininspectie zijn foto's gemaakt van de locatie. Deze zijn opgenomen in bijlage 4. De fotorichting is op de situatieschets in bijlage 3 weergegeven.

Gezien de historie van asbest binnen de gemeente Hof van Twente en omstreken is niet uit te sluiten dat in de onverharde paden asbest is toegepast.

5.1.1 Zunasche heide

Ter plaatse van het perceel waar in 2004 asbest is verwijderd is visueel geen asbest op het perceel waargenomen.

Verder is op basis van de terreininspectie gebleken dat op meerdere plekken dumpplekken aanwezig zijn met asbest, autobanden, plastic, ronde balen, een weiderol van met beton gevulde oude olievaten, metalen en/of stenen. Op één plek is een verhoging aangetroffen en op twee andere plekken staan schuren met asbestdaken.

5.1.2 Middelveen-Overtoom

Ter plaatse van de stortlocatie is een glooiing in het maaiveld waargenomen. De locatie was ruig begroeid, echter zijn op de zichtbare delen vooralsnog geen stortmaterialen op het maaiveld aangetroffen.

Op een perceel ten noorden van de stort is puin op het maaiveld aangetroffen.

Verder staan binnen de onderzoekslocatie twee schuren. De schuur zuidoostelijk op de locatie heeft een asbestdak en een betonverharding. Rondom de schuur is puin op het maaiveld aanwezig. De schuur nabij het spoor is van metaal en rondom de schuur zijn geen bijzonderheden waargenomen.

Kenmerk R002-1210345LHU-baw-V02-NL

6 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

6.1 Inleiding

In opdracht van Dienst Landelijk Gebied, Regio oost, is door Tauw een historisch onderzoek uitgevoerd op basis van NEN 5725 en NEN 5717 voor de Landinrichting Rijssen.

De aanleiding voor dit onderzoek is de voorgenomen land(her)inrichting.

Het doel van het vooronderzoek is het vaststellen of er op de percelen activiteiten hebben plaatsgevonden die bodemschade kunnen hebben veroorzaakt.

6.2 Samenvatting en conclusies

Resumerend kan op basis van de resultaten worden gesteld dat op het overgrote deel van de onderzoekslocatie geen activiteiten hebben plaatsgevonden die kunnen duiden op de aanwezigheid van bodemverontreiniging. De twee uitzonderingen zijn:

- De vermelde stortplaats (Geskesdijk / Veendijk, gemeente Rijssen-Holten)
- De locatie waar asbest is verwijderd (Blokkendijk / Petersdijk, gemeente Rijssen-Holten)

Ter plaatse van de stortlocatie is een glooiing in het maaiveld waargenomen. De locatie was ruig begroeid. Op de zichtbare delen zijn vooralsnog geen stortmaterialen op het maaiveld aangetroffen. Echter kan niet worden uitgesloten dat er stortmateriaal in de bodem aanwezig is.

Op de locatie waar asbest verwijderd is, zijn geen asbestdelen op het maaiveld aangetroffen.

Op basis van de terreininspectie is gebleken dat er op de locatie meerdere verdachte deelgebieden (opslag en/of dumpplekken) zijn. Ook kan op voorhand niet uitgesloten worden dat op de onverharde paden in het verleden asbest is toegepast als verharding.

6.3 Aanbevelingen

Aanbevolen wordt om ter plaatse van alle verdachte deelgebieden waar op basis van het inrichtingsplan gegraven wordt een verkennend bodem en/of verkennend asbestonderzoek uit te voeren. Op die manier kan gekeken worden of de activiteiten een negatieve invloed hebben gehad op de kwaliteit van de onderliggende bodem.

Kenmerk R002-1210345LHU-baw-V02-NL

Bijlage

1

Luchtfoto huidige situatie

luchtfoto Zunasche heide

 Hoofdvaarwegen

 Plassen en meren

Luchtfoto Overtoom en Middelveen

- Hoofdvaarwegen
- Plassen en meren

Bijlage

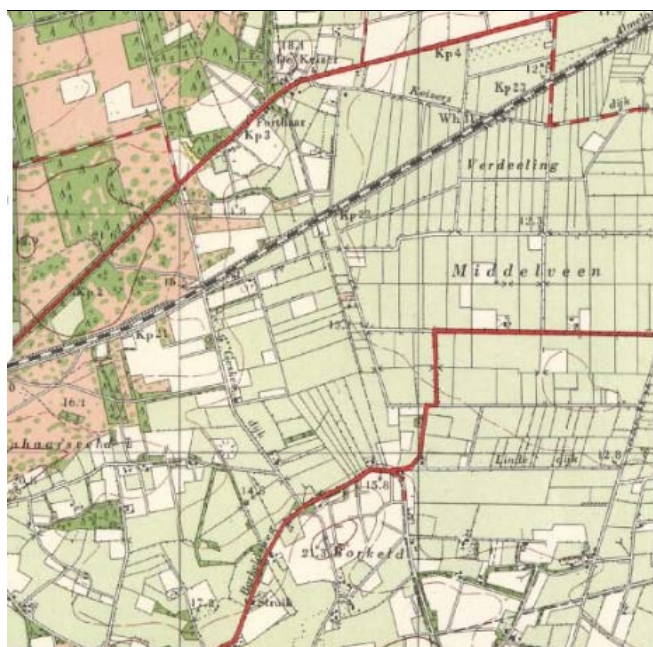
2

Topografische kaarten

Alle kaarten in deze bijlage zijn afkomstig van de website www.watwaswaar.nl.

Figuur B2.1 kaart 28C Nijverdal 1954 (Zunasche Heide)

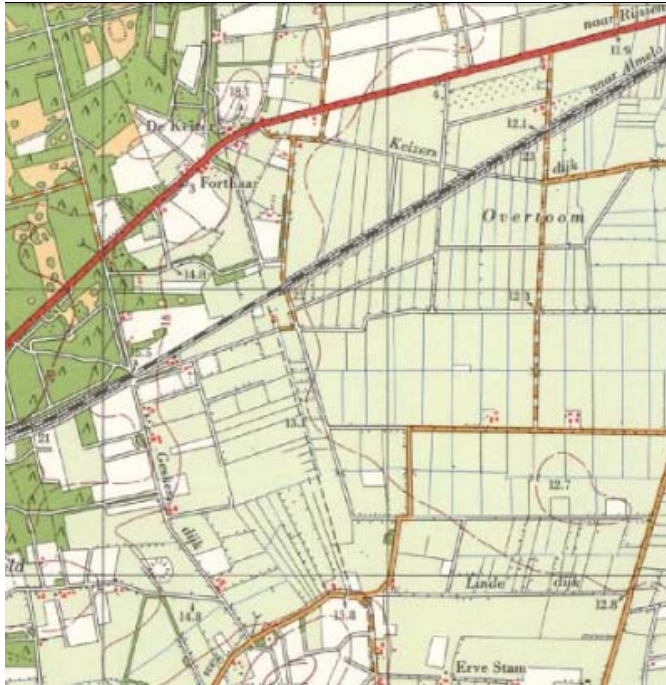
Figuur B2.2 kaart 28C Nijverdal 1954 (Overtoom-Middelveen)

Figuur B2.3 kaart 28D Almelo / Nijverdal / Rijssen / Wierden 1954 (Middelveen)

Figuur B2.4 kaart 28C Nijverdal 1966 (Zunasche heide)

Figuur B2.5 kaart 28C Nijverdal 1966 (Overtoom-Middelveen)

Figuur B2.6 kaart 28D Almelo / Nijverdal / Rijssen / Wierden 1965 (Middelveen)

Figuur B2.7 kaart 28C Nijverdal 1976 (Zunasche heide)

Figuur B2.8 kaart 28C Nijverdal 1976 (Overtoom-Middelveen)

Figuur B2.9 kaart 28D Almelo / Nijverdal / Rijssen / Wierden 1976 (Middelveen)

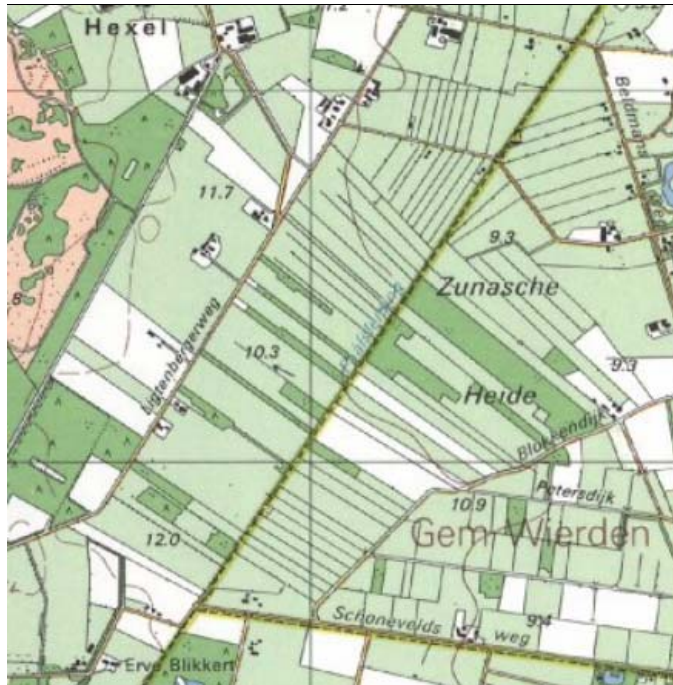
Figuur B2.10 kaart 28C Nijverdal 1988 (Zunasche heide)

Figuur B2.11 kaart 28C Nijverdal 1988 (Overtoom-Middelveen)

Figuur B2.12 kaart 28D Almelo / Nijverdal / Rijssen / Wierden 1988 (Middelveen)

Figuur B2.13 kaart 28C Nijverdal 1994 (Zunasche heide)

Figuur B2.14 kaart 28C Nijverdal 1994 (Overtoom-Middelveen)

Figuur B2.15 kaart 28D Almelo / Nijverdal / Rijssen / Wierden 1994 (Middelveen)

Bijlage

3

Situatieschets

- Gebouwen
- Locatie (bodemkerking)
- - - SubSite (waterbodem)
- ① fotonummer en -richting

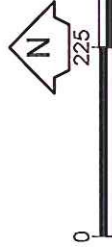
Opdrachtgever Dienst Landelijk Gebied	Schaal 1 : 6.000	Status Definitief
Project Landinrichting Rijssen	Formaat A3 297x420	Projectnummer 1210345
Opdracht Situatieschets en fotonummers-/richting	Dat. 22.8.2012 13:23 Getek. TEGSIS Gec. Ihu	Tekeningnummer P00009

Postbus 133
7400 DB Deventer
Tel. (0570) 699911
Fax (0570) 699666

- Gebouwen
- Locatie
- - - SubSite

fotonummer en-richting

Opdrachtgever Dienst Landelijk Gebied	Schaal 1 : 9.000	Status Definitief
Project Landinrichting Rijssen	Formaat A3 297x420	Projectnummer 1210345
Opdracht Situatieschets en fotonummers-/richting	Dat. 22.8.2012 13:26	Tekeningnummer P00010
	Getek. TEGSIS	Geç. Ihu

Postbus 133
7400 DB Deventer
Tel. (0570) 699911
Fax (0570) 699666

Bijlage

4

Foto's van de locatie

Foto's Zunasche Heide

Foto B4.1 Ophoging

Foto B4.2 Ronde balen

Foto B4.3 Schuur met asbest

Foto B4.4 Weiderol van oude olievaten

Foto B4.5 Opslagplek

Foto B4.6 Opslagplek

Foto B4.7 Schuur met asbestdak

Foto B4.8 Overzicht Zunasche Heide

Foto B4.9 Overzicht Zunasche Heide

Foto B4.10 Overzicht Zunasche Heide

Foto B4.11 Overzicht Zunasche Heide / metaal

Foto's Middelveen / Overtoom

Foto B4.12 Stortlocatie

Foto B4.13 Melkschuur met asbestdak

Foto B4.14 Metalen schuur

Foto B4.15 Overzicht Middelveen / Overtoom

Foto B4.16 Overzicht Middelveen / Overtoom

Foto B4.17 Overzicht Middelveen / Overtoom

Foto B4.18 Onverhard pad

Foto B4.19 Overzicht Middelveen / Overtoom

Foto B4.20 Onverhard pad